

но ясен, интерпретира се субективно, трудно е да се разгадае какво точно са имали предвид респондентите, дали този отговор. Така или иначе, над половината от лицата със здравословни проблеми сред изследваните роми са заявили, че това е довело до някакъв тип зависимост от помощта на другите, което е много обезпокоително.

Българските роми, страдащи от някакво заболяване, демонстрират най-голяма безпомощност и потребност от чужда помощ. Възможно е това да е резултат от по-честа инвалидизация вследствие от ненавременен и неправилен лечение и грижи за здравето. Възможно е последиците от дългогодишното дълбоко социално изключване да са довели до заучена безпомощност при значителна част от най-бедните, която допълнително се усилва в случай на физическо страдание и болест.

Въпреки ниската средна възраст на ромското население заболяемостта и инвалидността в тази група е висока. Към момента на провеждането на изследването в страната – късната есен на 2008 г. – събрахме данни за 228 членове на домакинствата от общо 3947 (5,8%), които не се чувстваха добре или имаха сериозни здравни проблеми и поради тази причина се затрудняваха да изпълняват всекидневните си дейности. Те бяха разпределени равномерно по пол и бяха концентрирани в групата на лицата над 45 г. В групата на 45–64-годишните 17% имаха оплаквания: 13% – умерени, а останалите 4% – сериозни, (почти) напълно блокиращи активността им. В групата на най-възрастните – тези над 65 г., на практика половината се оплакваша от лошо здраве, при това в по-тежка форма. При 30% неразположението водеше до умерено ограничаване в изпълнението на всекидневните дейности, при 12% активността бе сериозно възпрепятствана, а при 5% на практика бе блокирана.

Най-често затрудненията са свързани с физическо неразположение, но една шеста от болните имат психически проблеми, а в една десета от случаите причините са комплексни (виж табл. 78). Огромният всекидневен стрес, на който са изложени бедните и безработните, лицата, живеещи в пренаселени домове и квартали, хората, които всекидневно са заливани с омраза към тяхната група от страна на медиите, на улицата, в училището и на работното място,